

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **JUDr. B. M.** bývajúceho v S., proti odporcom: **1/ Slovenskej republiky – Národná rada Slovenskej republiky** sídliacej v Bratislave, Námestie Alexandra Dubčeka 1, **2/ Slovenskej republiky – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, sídliacej v Bratislave, Župné námestie 13 **o určenie, že odmeňovanie navrhovateľa je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a o náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 115/2007, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2011 sp. zn. 9 Co 355/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcom **n e p z i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 3. júna 2011 č. k. 9 Co 355/2011-63 konanie zastavil podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992“) a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Rozhodol tak po zistení, že navrhovateľ napriek výzve súdu v určenej lehote nezaplatil súdny poplatok v sume 11 265,50 € vyrubený podľa položky 1 písm. a/ a b/ sadzobníka súdnych poplatkov, tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. novembra 2011 sp. zn. 9 Co 355/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1, ods. 2 O. s. p.) a odporcom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa žalobou domáhal určenia, že jeho odmeňovanie bolo v porovnaní s odmeňovaním sudcov uvedených v § 69 ods. 2 zákona č. 358/2000 Z. z. v rozpore so zásadou rovnakého

zaobchádzania a tiež aj náhrady nemajetkovej ujmy. Dospel k záveru, že v danej veci nejde o vecné oslobodenie súdneho konania od súdneho poplatku v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992, čoho sa žalobca neopodstatnene domáhal. Toto ustanovenie sa vzťahuje na konania vo veciach ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O. s. p., ktoré nemá povahu určovacieho konania (ako je to v predmetnej veci).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ, ktorý ho navrhol zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Vyrubenie súdneho poplatku považoval za protiústavné, lebo štát je v tomto konaní sporovou stranou a zároveň aj subjektom vymáhajúcim súdny poplatok. Namietal, že konanie odvolacieho súdu má vadu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. a jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Súdny poplatok bol podľa jeho názoru vyrubený nezákonne, poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Co 170/2011 (v obdobnej veci), v ktorom tento konštatoval, že účelom konania vo veci ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie ochrany pred takým zásahom, ktorý nie je rozhodnutím a na uvedenom základe je predmetné konanie v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 Zb. oslobodené od súdneho poplatku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý má právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, keďže dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní)

cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Navrhovateľ napadol dovolaním uznesenie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť. Vzhľadom na to by dovolanie navrhovateľa mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O. s. p.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež so zreteľom na § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. dovolací súd preto skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Navrhovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietal; ich existenciu nezistil ani dovolací súd; namietal však, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Za odňatie možnosti konať pred súdom ustálená judikatúra považuje procesný postup súdu priečiaci sa zákonu, následkom ktorého sa účastníkovi znemožňuje realizácia procesných oprávnení, ktoré mu priznáva právna úprava za účelom uplatnenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O odňatie možnosti účastníka konať pred súdom v zmysle uvedeného ide tiež v prípade zastavenia konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku z návrhu na začatie konania (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch) hoci poplatník je od platenia súdneho poplatku oslobodený (viď R 50/1997). Vzhľadom na uvedené, bolo predmetom prieskumnej činnosti dovolacieho súdu posúdenie, či konanie začaté na základe žaloby navrhovateľa je alebo nie je oslobodené od súdneho poplatku.

Dovolateľ opiera dôvody svojho dovolania o tvrdenie, že a) súdne konanie o jeho žalobe je oslobodené od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. j/ zákona č.71/1992 Zb. a tiež, že b) v spore, v ktorom je štát sporovou stranou, je protiústavné, aby si súčasne vymáhal aj súdny poplatok.

Dovolací súd dospel k záveru, že vyššie uvedené skutočnosti, z ktorých navrhovateľ vyvodzuje odňatie možnosti konať pred súdom, nie sú opodstatnené.

Ad a) Podľa § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 Zb. od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Oslobodenie od súdnych poplatkov v konaniach o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, bolo do právneho poriadku zavedené novelou zákona č. 71/1992 Zb. vykonanou zákonom č. 531/2003 Z. z. (vtedy ešte pod písm. k/ vyššie citovaného ustanovenia § 4 ods. 1 zákona). Dôvodom tejto novej úpravy bola nová úprava piatej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, zaradenej do tohto procesného predpisu novelou vykonanou zákonom č. 424/2002 Z. z. Išlo teda o konania vykonávané v rámci správneho súdnictva, a nie v rámci sporového konania (vedeného aj vo veciach týkajúcich sa osobitného - antidiskriminačného zákona č. 365/2004 Z. z.)

V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že oslobodenie od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 sa nevzťahuje na konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z. z. Na tomto závere dovolacieho súdu nič nemení skutočnosť, že štát je v tomto konaní sporovou stranou a zároveň aj subjektom vymáhajúcim súdny poplatok. Dovolací súd rovnako nezohľadnil, konštatovanie dovolateľa, že Krajský súd v inej právnej veci vyjadril právny názor, podľa ktorého účelom konania vo veci ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie ochrany pred takým zásahom, ktorý nie je rozhodnutím

Ad b) Nedôvodná je aj námietka navrhovateľa spočívajúca v protiústavnosti dotknutých ustanovení Zákona o súdnych poplatkoch. V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky, o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej

republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom rozhoduje Ústavný súd Slovenskej republiky; najvyšší súd na takého rozhodovanie nemá kompetenciu.

Keďže sa na konanie začaté na základe návrhu navrhovateľa nevzťahovalo oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 a súdny poplatok bol správne vyrubený podľa položky 1 sadzobníka súdnych poplatkov, postupoval súd prvého stupňa v súlade so zákonom pokiaľ konanie zastavil z dôvodu, že navrhovateľ napriek súdnej výzve a poučení nezaplatil súdny poplatok splatný podaním žaloby; rovnako postupoval v súlade so zákonom aj odvolací súd, ktorý rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Možno preto uzavrieť, že zákonu zodpovedajúci postup súdov oboch nižších stupňov nemohol mať za následok odňatie možnosti navrhovateľa konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z § 237 a § 239 O. s. p., a preto jej mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. septembra 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v .r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta